

Nordisk Sommerskole

Pål Lundberg (OsloMet) og Hanne Schilling (KP)

Om Sommerskolen

Nordisk Sommerskole ble arrangert som et pilotprosjekt sommeren 2018 (Internat 10. - 24. august med forberedelse før og skriftlig oppgave i etterkant). Formålet med Sommerskolen er at lærerstudenter tilegner seg faglig og fagdidaktisk innsikt i nabospråk, så kommende elevers evne til at forstå lest og talt nabospråk kan utvikles og styrkes, og så nabospråkene kan fungere som en transparent dør til fremmedspråksundervisningen. Kurset ble tilrettelagt som et tverrfaglig kurs, så studentene skulle kombinere nabospråk og andre fag for å forhindre at nabospråksundervisningen blir «en øy». Ved å stille krav om tverrfaglighet kunne andre fag bli innlemmet, og dermed kunne det nabospråklige lettere inngå i en naturlig sammenheng med annen undervisning. Sommerskolen ble gjennomført som et to ukers intensivt internat i lokalene til Fondet for Dansk-Norsk Samarbejde på Schæffergården ved Gentofte.

Sommerskolen er et samarbeid mellom Københavns professionshøjskole (KP), København Universitet, Lunds Universitet, Högskolan i Kristianstad, OsloMet – storbyuniversitetet og Universitetet i Island. Målgruppen er studenter som er i gang med eller har avsluttet dansk, norsk eller svensk. Interesserte studenter skriver en motivert søknad på e-post til prosjektleder for kurset. Et av opptakskravene er at de skal ha minst 20 ECTS i morsmålsfaget innen kursoppstart (august).

Nordisk Sommerskole har et omfang på 10 ECTS og avsluttes med en gruppeprosjektoppgave med individuell skriftlig rapport som vurderes med bestått/ikke bestått. Hvordan disse poengene meritteres inn i de respektive studium er avhengig av reglene på de ulike institusjonene. Deltakerne betalte en egenandel på 3000 DKK for undervisning, opphold og kost, som vil si omtrent 10% av de egentlige utgiftene innen kursoppstart. Resten av utgiftene var satt sammen av midler fra Nordisk Ministerråd og Fondet for Dansk-Norsk Samarbejde. Det var også mulig for studentene å søke om tilskudd til reise.

På bakgrunn av positive studentevalueringer ønsket Nordisk Ministerråd å bevilge støtte for å gjennomføre Sommerskolen også i 2019. To kursarrangører fra KP og OsloMet begynte planleggingen i januar 2019. Ved søknadsfristens utløp i mars, ble fristen utsatt to ganger på

grunn av lave søkertall. I juni ble det bestemt å avlyse Sommerskolen 2019. Dette kommer vi tilbake til.

Deltakere i 2018

Det kom inn 26 søknader om deltakelse i 2018. Det var i utgangspunktet 30 plasser som i utgangspunktet skulle fordeles noenlunde likt mellom danske, norske og svenske studenter, men gjerne også studenter fra det øvrige Norden. 25 av de 26 søkerne fikk plass på kurset, men to ble forhindret i å møte. Ni av deltakerne kom fra Danmark (KP og Københavns Universitet), sju kom fra Norge (alle fra OsloMet), seks fra Sverige (Uppsala universitet og Stockholms universitet) og en student kom fra Færøyene (Fróðskaparsetur Føroya). Av de 23 deltakerne var det to studenter som ikke fikk bestått kurset.

Kursinnhold

Det ble lagt ned et omfattende arbeid i å lage fagplan, finne relevant og oppdatert pensumlitteratur og få tak i undervisere fra alle de nordiske landene i forkant. De ble fokusert på å få en balanse mellom språklige og litterære emner, og at alle de nordiske landene var representert enten ved innhold eller foredragsholdere. Dessverre viste det seg at det var vanskelig å få tak i svenske forelesere, noe som resulterte i flere danske og norske enn svenske.

Tilbakemeldinger

På internatets siste dag ble deltakerne bedt om å fylle ut et evalueringsskjema. Gjennomgående var de fleste positive til å ha gjennomført et så intens kurs som ga 10 ECTS, og Schæffergårdens lokaler og ikke minst mat ble trukket fram av alle som svært positivt. Noen trakk fram at det var litt for lite tid satt av til fritid, og at det burde vært flere (og lengre) pauser. De fleste dagene var det undervisning og studentaktiviteter fra morgen til kveld (0900 til 2200). Det varierte litt hvor positivt de vurderte de ulike øktene og foredragsholderne, men alt i alt var de aller fleste svært godt fornøyd med kursinnholdet. Vi tillater oss å sitere noen av de mest representative fritekstsvarene:

”Nordisk Sommerskole er intenst både på det faglige og sociale plan. Det er en fantastisk mulighet for at møte mennesker fra hele Norden.”

”Nu ved jeg præcis hvordan jeg vil starte min undervisning i nabosprog”

”Nordens SKAM! – det er drittkul og jävla trevligt”

”Mange nye venner, meget ny viden”

”En ögonöppnare! Hur något så smalt som grannspråksundervisning kan användas på så många inspirerande sätt.”

Hva nå?

Som nevnt innledningsvis, innvilget Nordisk Ministerråd å bevilge støtte for å gjennomføre Nordisk Sommerskole 2019 (internat 9. – 23. august) på bakgrunn av erfaringene fra pilotprosjektet i 2018. Det viste seg imidlertid at Schæffergården ikke kunne brukes som internat. Kursarrangørene måtte da se på andre muligheter. Valget falt på å bruke KPs undervisningslokaler i Helsingør, og det ble booket rom på et lokalt hotell et par kilometer fra undervisningslokalene. Egenandelen ble økt til 3500 DKK, som skulle dekke undervisning, opphold og frokost. Deltakerne måtte da selv sørge for mat med unntak av frokost. Søknadsfristen ble utsatt to gangen, første gang til 15. april og andre gang til 1. mai 2019. Ved søknadsfristens utløp hadde Sommerskolen 17 søkere, men flere var usikre på de faktisk kom til å betale inn beløpet som i praksis var den endelige påmeldingen.

Fordelingen av de 17 søkerne så slik ut: sju fra Danmark (alle fra KP), seks fra Norge (alle OsloMet), fire fra Sverige (to fra Högskolan i Kristianstad, en fra Uppsala universitet og en fra Göteborgs universitet). Tre søkere meldte seg av og to ble av faglige grunner vurdert til ikke aktuelle søkere. Vi satt igjen med 12 betalende deltakere i juni. Etter mange purringer, både på e-post og telefon, ble det da bestemt at det ikke var noe annet valg enn å avlyse Sommerskolen 2019.

Hvorfor?

Vi stiller oss selv dette spørsmålet: Her står vi med et gjennomprøvd, fantastisk tilbud. Evalueringene fra pilotprosjektet er utelukkende positive. Vi vet at siste års deltakere har reklamert vidt og bredt for Sommerskolen, og allikevel får vi så få deltakere. Hvorfor? Vi kan selvfølgelig ikke vite det, men er jo nødt til at forsøke å reflektere over hvilke begrunnelser som kan tenkes. Vi har selvfølgelig også spurt en rekke av våre egne studenter hvorfor de ikke kaster seg over tilbudet.

Logistiske årsaker: Det er tankevekkende at stort sett alle deltakerne kom fra KP og OsloMet, hvor de to kursarrangørene arbeider. Vi vet at reklamen er kommet frem til andre steder – og «andre steder» er mange, riktig mange lærerutdanninger i hele Norden – vi vet at reklamen er lagt ut på lærerutdanningenes hjemmesider og printet ut som fysisk brosjyre. Noe kan tyde på at det ikke er nok: Kanskje er det nødvendig med relasjoner og direkte kontakt hvis det skal lykkes?

Økonomiske årsaker: Flere av de studentene vi har spurt har sagt at de ikke hadde råd. Det henger muligvis sammen med at kurset ligger i august og at det er den måneden mange arbeider ekstra for å spare opp til kommende semester. Ellers gir det ikke særlig mening, da det jo er et virkelig rimelig tilbud, hvor egenandelen på 3500 DKK vil være dekket inn f.eks. ved å fremleie leilighet/hybel i de to aktuelle ukene i august.

Strukturelle årsaker: En del av lærerutdanningene begynner undervisningen i starten eller midten av august, og en del studenter vil ikke gå glipp av studiestarten. Kan det være medvirkende?

Og endelig.

Trend: Vi har reflektert over om det kan være en mere generell trend, som også rammer et prosjekt som Sommerskolen: Vi ser tendenser i både Norge og Danmark på at alle mulige spesialtilbud: Honours-programmer, spesialdesignede undervisningslinjer, utveksling osv. har vansker med å få nok søkere. Her ligger muligheter, som støttes med ekstra midler, og hvor studentene ville få adgang til helt unike tilbud – og likevel velger de dem ikke. Kanskje er den manglende søknaden til Nordisk Sommerskole en del av dette problemet? Nå beveger vi oss ut på gyngende grunn, da vi jo ikke har samlet inn empirisk dokumentasjon. Likevel vil vi driste oss til å peke på noen tendenser, som kunne være (en del av) forklaringen:

Unge mennesker har i dag en helt usedvanlig mengde av muligheter og tilbud som de kan velge mellom. Aldri har så mange unge vært så hardt rammet av stress og mistriivsel – av den grunn? Kanskje kunne man forestille seg at studentene «tar på skylapper» for å få ro; dvs. at de forsøker å unngå å forholde seg til alle tilbudene, fordi det er for stressende og for anstrengende. I stedet satser de på utdanningens ordinære forløp, som er gjennomtenkt av andre og hvor man kan slippe å velge, men bare skal følge med og gjøre det som det blir sagt/står i fagplanen. Kan det tenkes å være en del av forklaringen?

I så fall står vi overfor et langt større problem enn at det ikke kom nok søknader til Nordisk Sommerskole: Et generelt samfunnsproblem.